

ТОШКЕНТ ХАЛҚАРО ИНВЕСТИЦИЯ ФОРУМИ ЮҚОРИ ТАШКИЛИЙ ДАРАЖАДА ЎТҚАЗИЛИШИ БЕЛГИЛАНДИ

Президент Шавкат Мирзиёевга навбатдаги Тошкент халқаро инвестиция форумига тайёргарлик юзасидан ахборот берилди.

Ушбу форум мамлакатимизнинг инвестициявий салоҳиятини кенг намойён этиш, хорижий шериклар билан ўзаро манfaatли лойиҳаларни шакллантириш ва илгари суриш учун муҳим халқаро майдонга айланган.

2022 йилда ilk ўтказилган форумда 56 мамлакатдан 1 мингдан зиёд хорижий меҳмон иштирок этган эди. Бу йил 16-18 июнь кунлари бўлиб ўтadиган бешинчи Тошкент халқаро инвестиция форумида 99 та мамлакатдан жами 8 мингдан зиёд иштирокчи, жумладан, қарийб 3,1 минг нафар хорижий меҳмон қатнашиши кутилмоқда.

Тадбирга тақлиф этилганлар орасида хорижий давлатлар ҳукуматлари раҳбарлари ва вакиллари, нуфузли халқаро молия институтлари, йирик компаниялар, инвестиция жағмармалари ва ишбилармон доиралар раҳбарлари бор.

Тақдимотда форум ва унинг доирасида ўтказиладиган тадбирлар дастури ҳақида маълумот берилди. Хусусан, ялпи мажлис, икки томонлама учрашувлар, тармоқ ва ҳудудлар тақдимотлари, инвестиция келишувларини имзолаш маросимлари ҳамда ишбилармонлар мулоқотлари ўтказилади.

Ўзбекистоннинг инвестиция салоҳиятини намойиш этиш кўргазмасида қишлоқ хўжалиги, енгил саноат, геология, электротехника саноати, машинасозлик, кимё саноати, энергетика, сунъий интеллект ва ахборот технологиялари тармоқларининг имкониятлари тақдим этилиши режалаштирилган.

Форум доирасида Президентимиз ҳузурдаги Хорижий инвесторлар кенгашининг навбатдаги ялпи мажлиси ҳам бўлиб ўтади. Унда мамлакатимизда

инвестиция муҳитини янада яхшилаш, саноат-технологик ва инновацион ривожланишни жадаллаштириш, хусусий сектор ва халқаро инвесторлар учун янада қулай шароитлар яратиш масалалари муҳокама қилинади.

Жорий йилги форумда ҳам инвестиция келишувларининг йирик гўламини имзолаш режалаштирилган. Ҳозирда янги лойиҳаларни шакллантириш ишлари жадал кетмоқда.

Ишлаб чиқариладиган келишувлар кимё саноати, геология ва металлургия, енгил саноат, электротехника ва машинасозлик, фармацевтика, қишлоқ хўжалиги, қурилиш материаллари, энергетика ва экология, рақамли технологиялар, қурилиш ва инфратузилма, банк-молия, транспорт-логистика, туризм ҳамда таълим каби муҳим йўналишларни қамраб олади.

Мазкур лойиҳаларнинг амалга оширилиши янги иш ўринлари яратиш, юқори қўшилган қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқариш, экспорт салоҳиятини ошириш, инфратузилmani модернизация қилиш ва ҳудудларнинг инвестициявий жозибадорлигини кучайтиришга хизмат қилади.

Давлатимиз раҳбари форумни юқори ташкилий даражада ўтказиш, ҳар бир тармоқ ва ҳудуднинг инвестициявий салоҳиятини аниқ лойиҳалар орқали намойён этиш муҳимлигини таъкидлади.

Мутасаддиларга хорижий меҳмонларни кутиб олиш, тадбирлар дастурини пухта ташкил қилиш, имзоланадиган келишувларнинг аниқ ижро механизмларини белгилаш ва форумдан кейин уларни тизимли мониторинг қилиб бориш бўйича топшириқлар берилди.

Ў.А

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

СУДЛАРДА КОМПЛАЕНС НАЗОРАТ ТИЗИМИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ақолининг суд қимосида бўлиш кафолатларини янада кучайтириш, судларда коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолашнинг профессионал тизимини жорий этиш, шунингдек, суд тизимида 2026 йилда коррупцияга қарши курашиш бўйича эълон қилинган “**фавқулодда ҳолат**”дан келиб чиқадиган вазифаларнинг самарали ва ўз вақтида амалга оширилишини таъминлаш мақсадида **қарор қиламан:**

- Мақсадлар**
 - Қўйидагилар мазкур Фармоннинг асосий мақсадлари этиб белгилансин:
 - судларда коррупциявий хавф-хатарларни аниқлаш ва баҳолаш, замонавий **комплаенс назорат тизимини** жорий этиш орқали коррупцияни келтириб чиқарувчи омилларни барвақт бағраш этиш;
 - суд аппарати ходимларини ишга қабул қилиш жараёнини **шаффоф тартиб-таомиллар** ва **очиқ танловга** асосланган тарзда ташкил этиш, уларнинг салоҳияти, иқтидори, касбий сифатлари ҳамда алоҳида хизматларини одилон ва ҳаққоний баҳолаш (**меритократия**) асосида касбий ўстириш;
 - суд тизимида **жамоатчилик ишончи мустақамлаш** ва суднинг нуфузи ва обрўсини ошириш, суд органларини Янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлидаги ислохотларнинг кўмакчасига айлантириш;
 - Суд аппарати ходимлари орасида **коррупциянинг олдини олиш**
 - суд тизимининг мавжуд бошқарув штаб бирликлари доирасида суд аппарати ходимлари орасида коррупциянинг олдини олиш, шу жумладан, манfaatлар тўқнашуви ҳолатларини аниқлаш ва тартибга солиш учун масъул бўлган **Комплаенс назорат хизматини** ташкил этиш;
 - суд аппарати ходимлари касб масъулиятини янада чуқур ҳис этишлари мақсадида **мансаб даражасига эга бўлган суд аппарати ходимлари учун ихтисослашган хизмат кийимини** жорий этиш;
 - Белгилансинки, суд тизимида коррупциянинг олдини олиш:
 - судьялар корпусига нисбатан — Судьялар олий кенгашининг **Судьялар дахлсизлигини таъминлаш ва коррупциянинг олдини олиш бўйича суд инспекцияси** томонидан;
 - суд аппарати, шу жумладан, Судлар фаолиятини таъминлаш департаменти ходимларига нисбатан — Олий суднинг

Давоми 2-бетда

ТОҒ-КОН САНОАТИ КОРХОНАЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИ САМАРАДОРЛИГИ ОШИРИЛАДИ

Президент Шавкат Мирзиёев тоғ-кон саноати ҳамда геология соҳасида рақамли ва сунъий интеллект технологияларини жорий этиш юзасидан тақдимот билан танишди.

Мамлакатимиз иқтисодиётида тоғ-кон саноати ва геология тармоғи муҳим ўрин тутди. 2025 йилда жами саноат маҳсулотининг 20 фоизи ушбу соҳа корхоналари ҳиссасига туъри келди. Уларнинг бюджетга тушумлари 118,5 триллион сўмни ташкил этди.

Шу боис, соҳани технологик трансформация қилиш, ишлаб чиқариш ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш, замонавий рақамли ечимларни кенг табиқ этиш иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш, инвестицияларни кўпайтириш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланишда стратегик аҳамият касб этади.

Дунёда “барқарор ривожланиш” ва “рақамли геология” концепциялари жадал ривожланмоқда. Мамлакатимизда ҳам бу борада муайян ишлар амалга оширилган. Хусусан, 2025 йилда йирик тоғ-кон саноати корхоналарида 7,3 триллион сўм операциялар харajatлар тежалли, маҳсулот танвархи 9,1 фоизга камайган.

Шунингдек, “Геомониторинг” ахборот тизими жорий қилиниб, 2 мингдан ортқи қазилма участкаларига оид маълумотлар рақамлаштирилган.

Келгуси беш йилда олтин захирасини қўшимча 879 тоннага, қумушини 510

тоннага, мисни 676 минг тоннага ошириш бўйича ишлар бошлангани қайд этилди.

Сунъий интеллект технологиялари геология маълумотларини тезкор таҳлил қилиш, қазилма бойликларни прогнозилаш, захираларни аниқ ҳисоблаш ва бургилаш ишлари самарадорлигини ошириш имконини беради. Шу мақсадда геология-қидирув жараёнларининг барча босқичларига сунъий интеллект ечимларини жорий этиш режалаштирилган.

Президентимиз бунинг учун соҳада технологик трансформацияни янги босқичга олиб чиқиш, ишлаб чиқариш жараёнларини сунъий интеллект ёрдамида бошқариш ва таҳлил қилиш тизимини шакллантириш зарурлигини таъкидлади.

Тоғ-кон саноати ва геологияда харajatлар, қидирув натижалари, бургилаш маълумотлари, лаборатория таҳлиллари ва ишлаб чиқариш кўрсаткичлари каби жуда катта ҳажмдаги маълумотлар шаклланади. Уларни ягона электрон базага жамлаш, тезкор қидириш ва 3D моделлар орқали таҳлил қилиш янги конларни аниқлаш имкониятини оширади.

Бунинг натижасида танвархини 10 фоизга камайитириш, янги конларни очиш

муддатини 2 қарра қисқартириш, инвесторларга тақдим этиладиган тақлифлар сонини 4 баробар ошириш мулкчилигини кўрсатиб ўтилди.

Тақдимотда 2030 йилгача геология ва тоғ-кон саноатига 30 миллиард доллардан ортқи инвестиция жалб қилиш мақсад қилинган таъкидланди. Бунинг учун, аввало, инвесторлар талаб қилаётган сифатли ва ишончли рақамли маълумотлар базасини шакллантириш зарур.

Шу муносабат билан Геология маълумотлар миллий базасини яратиш тақлиф қилинди. Мазкур жараёнда “Технологик трансформация маркази” ташкил этилиб, мавжуд 36 мингдан ортқи ҳисоботлар ва бирламчи маълумотлар рақамли кўринишга ўтказилади. Натижада геология маълумотларини шакллантириш, конларни моделлаш ва захираларни ҳисоблаш жараёни 2 қарра тезлашади.

Тақдимотда 2026-2030 йилларда геология соҳасида ҳамда 6 та йирик корхона — “Навоий кон-металлургия комбинати”, “Олмалик кон-металлургия комбинати”, “Навоийурган”, “Ўзметкомбинат”, “Ўзбекқўмир” ҳамда “Ўзбекистон технологик металл комбинати”да сунъий интеллект ва рақамли технологияларни

жорий этиш бўйича жами 44 та лойиҳаларни амалга ошириш режалари ҳақида ахборот берилди.

Ушбу лойиҳалар беш асосий йўналишни қамраб олади: ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш, корпоратив бошқаруви рақамлаштириш, сунъий интеллект технологияларини жорий этиш, меҳнат ва саноат хавфсизлигини таъминлаш ҳамда кон-геология ишларини рақамли трансформация қилиш.

Лойиҳаларни амалга ошириш натижасида операция самарадорлик 7 фоизга, техника ва ускуналар ишончилиги 20 фоизга, энергия самарадорлиги эса 8 фоизга ошиши кутилмоқда. Шунингдек, инсон омилли билан боғлиқ хато ва хавфлар 15 фоизга камайиши мумкин.

Кейинчалик ушбу ечимларни патентлаш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Мутасаддиларга тоғ-кон саноати корхоналари бизнес-режаларини тузишда ишлаб чиқариш ва меҳнат ресурслари самарадорлигини оширишга оид чора-тадбирларни киритиш, технологик ва сунъий интеллект лойиҳалари бўйича алоҳида дастурларни тасдиқлаб бориш топширилди.

Ў.А

ЎЗБЕКИСТОН – РОССИЯ ҲАМКОРЛИГИНИНГ ЯНГИ УҒҚЛАРИ

Президентимизнинг 29-Петербург халқаро иқтисодий форумида иштирок этиш учун Санкт-Петербургда ташрифи Ўзбекистон — Россия стратегик шериклигини ривожлантириш ва Евроосиёнинг янги иқтисодий кун тартибини шакллантиришда муҳим воқеа бўлди. Жаҳон иқтисодиётида чуқур таркибий ўзгаришлар кечаётган ҳозирги шароитда Петербург халқаро иқтисодий форуми нафақат ишбилармонлик мулоқоти майдони, балки савдо, инвестициялар, саноат кооперацияси, рақамлаштириш, кадрлар тайёрлаш ва инсон капиталини ривожлантириш соҳаларида амалий ечимлар ишлаб чиқариладиган муҳим платформадир.

Нуқтаи назар

Форумнинг “Прагматик мулоқот — барқарор келажак сари йўл” ширини остида ўтгани ҳам раъзий маънога эга. Бу гога янги Ўзбекистоннинг ташқи иқтисодий сиёсати мазмунига тўла мос келади. Прагматик мулоқот декларатив баёнотларни эмас, балки ишонч, ўзаро манfaatдорлик ва амалий натижага асосланган аниқ ечимларни аниглади. Бугун Ўзбекистоннинг

Россия ва бошқа стратегик шериклар билан муносабатларини айнан ана шундай ёндашув белгилаб бермоқда.

Мамлакатимиз етакчилиси замонавий дунё чуқур қайта қурилиш даврига кирганини таъкидлади. Дарҳақиқат, транспорт йўлаклари ўзгармоқда, янги ишлаб чиқариш занжирлари шаклланоқда, рақамли платформа, сунъий интеллект, логистика, энергетика хавфсизлиги ва технологик суверенитетнинг аҳамияти ортқи бормоқда.

Давоми 4-бетда

ИЖОД УЧУН ЭНГ ЯХШИ ВАҚТ — ҲОЗИР!

Қайси мамлакат адабиёт ва маданиятга эътибор берса, келажак мустақкам бўлади. Қайси жамият ижод ва санъатни қадрласа, ўша халқнинг маънавий иммунитет кучли бўлади.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

ижодкорларнинг мукофотланиши юксак ибрат намунаси. Президентимизнинг инсонпарвар сиёсати натижасида аъна тусига кирган бундай олижаноб ёндашув янги Ўзбекистон чинакамини инсон

кадр-қиммати улуғланадиган ижтимоий давлат эканлини амалда исботламоқда. Ижоднинг эътифори ижодкорнинг ўзи билан бирга яқинлари, авлодлари ва маҳалласидагиларга ҳам фахр бағишлайди. Бунда катта

маънавий рағбат бор. Айниқса, марҳум ижодкорларнинг мукофотланиши бутун бошли сулолага ва унинг давомчилигига берилган эътироф ҳамдир.

Давоми 3-бетда

Нуқтаи назар

**ЎЗБЕКИСТОН – РОССИЯ
ҲАМКОРЛИГИНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ**

Қаландар АБДУРАҲМОНОВ, Г.В. Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университетининг Тошкент филиали директори, академики

Бошланғич 1-бегда

Рақобат тобора технологиялар, муҳандислик ечимлари, малакали кадрлар ва меҳнат унумдорлиги соҳасига кўчмоқда. Демак, иқтисодиёт келажagini инсон капитали сифати, илм-фан даражаси, инновациялар ва профессионал тайёргарлик белгилайди.

Ўзбекистон учун Петербургда халқаро иқтисодий форумида иштирок этиш алоҳида аҳамият касб этади. Чунки мамлакат барқарор иқтисодий динамикани намоеён этмоқда. Дастлабки маълумотларга кўра, 2025 йилда Ўзбекистон Республикасининг ялпи ички маҳсулоти 1849,7 триллион сўмни ташкил этди ва 2024 йилга нисбатан 7,7 фоиз ўсди. Ташқи савдо айланмаси 81,2 миллиард АҚШ долларига етиб, 20,7 фоиз ошди. Экспорт ҳажми 33,8 миллиард доллар, импорт эса 47,4 миллиард долларни ташкил этди. Бу кўрсаткичлар иқтисодиёт очиклиги ортиб бораётгани ва Ўзбекистоннинг минтақавий ҳамда халқаро иқтисодий мақоладаги роли мустақамлашаётганини ифодалайди.

Россия Ўзбекистоннинг асосий савдо-иқтисодий шерикларидан бири бўлиб қолмоқда. 2025 йил якулига кўра, икки мамлакат ўртасидаги ташқи савдо айланмаси қарийб 13 миллиард АҚШ долларига етди ва 8,5 фоиз ўсди. Ўзбекистоннинг Россияга экспорти тахминан 4,3 миллиард долларни ташкил этиб, қарийб 20 фоиз ошди. Россиядан импорт эса 8,6 миллиард доллардан зиёд бўлди. Бирок ҳамкорликнинг янги босқични оддий савдодан саноат кооперацияси, ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, технологик шериклик ва кадрларни биргаликда тайёрлаш каби мураккаб шакллarga ўтишни талаб этмоқда.

Шу нуқтаи назардан, Президентимизнинг “Евроосиё технологик индустриаллашув камари”ни шакллантириш ташаббуси алоҳида аҳамиятга эга. Гап замонавий рақамли платформа орқали ўзаро боғланган ишлаб чиқариш ва технологик кластерларни яратиш ҳақида бормоқда. Бундай модел товар алмашинувдан биргаликда лойиҳалаш, технологияларни жорий этиш, муҳандислик хизматларини ривожлантириш, қўшилган қиймат яратиш ва миллий иқтисодиётлар рақобатбардошлигини ошириш босқичига ўтиш имконини беради.

Ўзбекистон учун бу масала, айниқса, доллар. Чунки мамлакатимиз сифат жиҳатидан янги индустриаллашув босқичига кирмоқда. Бугун фақат иш ўринларини очиб эмас, балки уларнинг унумдорлиги, даромадлиги, расмийлиги ва технологик даражасини таъминлаш ҳам муҳим. Умуман иш билан бандлик инсонга барқарор даромад, иқтисодий ҳимоя, касбий ўсиш ва иқтисодиёт ривожига реал ҳисса қўлиши имконини бериши лозим. Шу боис, инвестициявий ва саноат лойиҳаларини нафақат қиритилаётган сармоя ҳам, балки яратилаётган малакали иш ўринлари сони ва уларнинг инсон капиталига таъсири нуқтаи назардан ҳам баҳолаш мақсадга мувофиқ.

Муҳандислик, техник ва бошқарув кадрларини тайёрлаш алоҳида аҳамият касб этмоқда. Замонавий саноат кооперацияси юқори технологиялар, рақамли тизимлар, автоматлаштириш, энергетика ускуналари ва илгор ишлаб чиқариш жараёнлари билан ишлаш оладиган мутахассисларга ривожлана олмайди. Шу жиҳатдан, Россия Федерацияси Президентининг йирик технологик вазибаларини амалга ошириш учун малакали кадрлар тайёрлаш, илмий ва таълим

мактабларини ривожлантириш зарурлиги ҳақидаги позицияси алоҳида аҳамиятга эга. Бугун юқори технологик энергетика ва муҳандислик тайёргарлиги билан боғлиқ йўналишларда Россия олий таълим муассасаларида Ўзбекистоннинг қарийб 400 фуқароси тахсил олмақда, яна 300 нафардан ортиқ талаба Тошкент шаҳридаги “МИФИ” Миллий тадқиқот ядро университети филиалида таълим олмақда. Бу ҳолат гап фақат технологик ҳамкорлик ҳақида эмас, балки Ўзбекистон учун янги муҳандислик мактабини шакллантириш ҳақида бораётганини кўрсатади.

Президентимиз нутқида инсон капиталини ривожлантириш масаласи алоҳида ўрин эгаллади. Бу табиий ҳол. Чунки Ўзбекистон катта демографик салоҳиятга эга. 2026 йил 1 январь ҳолатига кўра, мамлакат доимий аҳолиси 38 миллион 236 мингдан ошди. Аҳолининг ўртача ёши эса 29,5 ёшни ташкил этди. Бу улкан устунлик. У пухта ўйланган таълим ва кадрлар сиёсати юритишни талаб этади. Ёш аҳоли мамлакатнинг интеллектуал, профессионал ва унумли салоҳиятига айлантирилиши зарур.

Шу нуқтаи назардан, Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги таълим соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш муҳим йўналишлардан. 2024/2025 ўқув йили бошида Ўзбекистон олий таълим ташкилотларида 1 миллион 432 миң 810 талаба тахсил олган. Мамлакатда 222 та олий таълим муассасаси, жумладан, 30 та хорижий олий таълим муассасаси фаолият юритган. Россия университетлари ушбу тизимда муҳим ўрин тутади. Чунки улар муҳандислик, иқтисодиёт, техника, тиббиёт, педагогика, энергетика ва бошқарув йўналишлари бўйича мутахассислар тайёрламоқда.

Бу тизимда Г.В.Плекханов номидаги Россия иқтисодиёт университети Тошкент

XXI аср инфратузилмасига нафақат йўллар, электр тармоқлари ва транспорт узеллари, балки электрон савдо, маркетинглар, тўлов сервислари, рақамли логистика, онлайн таълим, сунъий интеллект ва иш билан бандликнинг рақамли профиллари ҳам қиради. Ушбу воситалар янги иш ўринларини очиб, экспорт имкониятларини кенгайтириш ва кичик бизнеснинг ташқи бозорларга чиқишига кўмаклашади.

Ўзбекистонда аллақачондан бери кўрсаткичлар ўсиши кузатилмақда. 2026 йил январь-март ойларида АТ парк иштирокчилари

иштирок этиш қиради. Айниқса, сунъий интеллект, меҳнат иқтисодиёти, энергетика, молиявий технологиялар, саноат муҳандислиги, логистика, агротехнологиялар, демография ва инсон капиталини бошқариш йўналишлари истиқболли ҳисобланади.

Худудлараро ҳамкорлик ҳам алоҳида аҳамиятга эга. Ўзбекистон учун бу вилоятларнинг Россия минтақалари билан саноат, қишлоқ хўжалиги, туризм, таълим, тиббиёт, қурилиш, тўқимачилик саноати ва хизматлар соҳасида тўғридан тўғри алоқаларни ривожлантириш имконини беради. Бундай алоқалар жойларда янгидан янги иш ўринларини очиб, аҳоли даромадини ошириш ва худудий таъвофуларни қисқартириш учун муҳим.

Ташрифнинг маданий-гуманитар жиҳати ҳам эътиборга лойиқ. Санкт-Петербургда ва Ўзбекистонда нафақат иқтисодиёт, балки тарих, маданият, илм-фан, хотира ва инсонлар тақдирини ҳам боғлаб туради. Оғир синовли йилларда Топкент эвакуация қилинганлар, илм-фан ва маданият вакиллари, аёллар ва болалар учун меҳр-пафат ва қўллаб-қувватлов шаклига айланган. Ана шу тарихий хотира бугунги муносабатлар учун маънавий асос бўлиб хизмат қилади.

“Самарқанддан Петербургда” креатив-туристик коридорини ривожлантириш тўғрисидаги тақлиф ҳам катта аҳамиятга эга. Бугун туризм нафақат хизматлар соҳаси, балки хаёқ дипломатияси, маданиятни тарғиб этиш, кичик бизнесни ривожлантириш ва иш ўринларини очиб шакллантириш учун Россия билан туризм алоқаларини кенгайтириш ҳудудларда иш билан бандликнинг ўсиши, меҳмонхона бизнеси, транспорт, хунармандчилик, умумий овқатланиш, экскурсия хизматлари ва креатив иқтисодиётнинг ривожланишини аниқлатади.

Шундай қилиб, Президентимизнинг Петербургда халқаро иқтисодий форумига ташрифи Ўзбекистон — Россия ҳамкорлиги янада етуқ босқичга кирганини кўрсатади. Ўсиб бориши ўрнига фақат савдо кўрсаткичлари эмас, балки иқтисодий ҳамкорликнинг сифати — технологик альянслар, саноат кооперацияси, рақамли интеграция, муҳандислик таълими, кадрлар тайёрлаш ва фуқаролар учун амалий фойда чикмоқда.

Замонавий иқтисодиёт уч муҳим асос — ишонч, технология ва инсон уйғунлигини талаб этади. Ишонч шериклик учун мустақам пойдевор яратади, технологиялар ўсишига янги имкониятларини очади. Инсон эса ушбу имкониятларни реал натижага айлантиради. Шу боис, инсон капиталини ривожлантириш, малакали кадрлар тайёрлаш, илм-фан ва таълимни мустақамлаш Петербургда халқаро иқтисодий форумида белгилаб берилган келишув ва ташаббусларни амалга оширишнинг марказий йўналишига айланиши лозим.

Анжуман яна бир бор шунини кўрсатдики, келажак давлалар очик мулоқотга тайёр бўлган, иқтисодий манфаатлар гуманитар кадрлар билан уйғунлашган, инвестициялар кадрлар тайёрлаш билан бирга олиб бориладиган, технологик борақчиёт эса инсон манфаатларига хизмат қилган жойда яратилади. Президентимизнинг Санкт-Петербургда ташрифининг стратегик аҳамияти ҳам айнан шунда: ушбу ташриф Ўзбекистон — Россия шериклигини мустақамлашди. Барқарор, изчил ҳамда муносив келажак йўлидаги ҳамкорликнинг янги уфқларини белгилаб берди.

Мулоҳаза

**ТАЪЛИМ
ДИПЛОМАТИЯСИ**

**ИККИ ДАВЛАТ АЛОҚАЛАРИДА
АЛОҲИДА АҲАМИЯТГА ЭГА**

Акбархон СОБИРХОНОВ, Олий таълим, фан ва инновациялар вазибаларининг Креатив лойиҳалар ва муҳандисликни ривожлантириш бўйича маслаҳатчиси

Таълим дипломатияси давлалар ўртасидаги ҳамкорликнинг энг таъсирчан ва узоқ муддатли механизмидир. Шунингдек, мамлакатларини нафақат иқтисодий, балки интеллектуал жиҳатдан ҳам яқинлаштиради. Шу нуқтаи назардан, Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги муносабатларда таълим дипломатияси стратегик шерикликнинг муҳим таркибий қисмига айланиб бораётган.

Президентимизнинг Петербургда халқаро иқтисодий форумидаги иштироки ва илгари сурган ташаббуслари икки мамлакат муносабатларининг янги босқичга кўтарилишини яна бир бор намоеён қилди. Давлатимиз раҳбари бугун иқтисодий ўсишнинг асосий драйвери инсон капитали эканини таъкидлади. Zero, замонавий дунёда иқтисодий қудрат, аввало, юқори малакали мутахассислар, рақобатбардош таълим тизими ва илмий инновациялар билан белгиланади.

Ўзбекистон ва Россия алоқалари аънавий иқтисодий доирадан чиқиб, кенг қамровли стратегик шериклик даражасига кўтарилди. Бугун икки давлат ўртасидаги товар айрибюролаш қиймати 13 миллиард долларга етган бўлса, кўша инвестиция лойиҳалари портфели 50 миллиард доллардан ошган. Шунингдек, худудлараро ҳамкорлик доирасидаги лойиҳалар қиймати 10 миллиард доллардан зиёдини ташкил этмоқда. Бу рақамлар иқтисодий ҳамкорлик кўламини кўрсатиш бораборида мазкур жараёни таъминлайдиган юқори малакали кадрларга эҳтиёжни ҳам яққол намоеён этади. Айнан шу нуқтаи назардан, таълим дипломатияси иқтисодий шерикликнинг интеллектуал таянч сифатида майдонга чиқмоқда.

Бугун Ўзбекистонда фаолият юритаётган 32 та хорижий олий таълим муассасасининг қарийб ярми Россиянинг нуфузли университетлари билан ҳамкорликда ташкил этилган. Жумладан, Москва давлат университети, Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университети, Губкин номидаги Россия давлат нефть ва газ университети, МИСиС миллий технологик университети, МСИ миллий тадқиқот университети ва бошқа қатор етакчи олийгоҳлар филиаллари мамлакатимизда юқори малакали мутахассислар тайёрлашга хизмат қилмоқда.

Мазкур филиаллар фаолияти нафақат замонавий билим бериш, балки илгор таълим стандартлари, инновацион ёндашувлар ва илмий тадқиқотларнинг миллий таълим тизимига жорий қилиш имконини беради. Айниқса, муҳандислик, энергетика, ахборот технологиялари, иқтисодиёт, сунъий интеллект ва саноат соҳалари учун кадрлар тайёрлашда ушбу ҳамкорликнинг аҳамияти тобора ортиб бормоқда.

Петербург форумида илгари сурилган “Евроосиё технологик индустриаллаштириш камари” ташаббуси ҳам таълим дипломатиясининг аҳамиятини янада оширмоқда. Чунки мазкур лойиҳанинг муваффақияти, биринчи навбатда, юқори малакали муҳандислар, технологлар, дастурчилар ва тадқиқотчиларни тайёрлаш билан боғлиқ. Тадқиқотдан тортиб, тайёр маҳсулотни ташқи бозорларга

чиқаришга бўлган тўлиқ ишлаб чиқариш заңжирларини шакллантириш учун янги авлод мутахассислари зарур. Шу боис, бугун икки мамлакат олий таълим муассасалари ўртасида кўша таълим дастурлари, икки дипломи таълим тизимлари ва академик мобилик дастурлари кенгайиб бормоқда. Ўзбекистонлик талабалар Россиянинг етакчи университетларида тахсил олиш имкониятига эга. Россиялик профессор-ўқитувчилар эса мамлакатимиз олийгоҳларида таълим жараёнларида иштирок этмоқда. Бу эса билимлар алмашинувини кучайтириш ва таълим сифатини оширади.

Бугун Ўзбекистон ва Россия олимлари иштирокда сунъий интеллект, рақамли технологиялар, энергетика, тиббиёт, биотехнология, экология ва қишлоқ хўжалиги соҳаларида қатор кўша тадқиқотлар ўтказилмоқда. Ушбу ҳамкорлик илмий натижаларни тижоратлаштириш, инновацион маҳсулотлар ишлаб чиқиш ва иқтисодиёт тармоқларига жорий этиш учун мустақам асос бўлади.

Форумнинг муҳим натижаларидан бири сифатида Президентимиз тақлиф этган инсон капиталини ривожлантириш кўша оилай-платформаси ташаббусини ҳам қайд этиш лозим. Мазкур платформа таълим муассасалари, иш бериувчилар ва ёш мутахассислар ўртасидаги ҳамкорликни кучайтиришга хизмат қилади. Ёнг муҳим, у меҳнат бозори талабларини таҳлил қилиш, замонавий касб ва компетенцияларни шакллантириш ҳамда таълим мазмунини иқтисодиёт эҳтиёжларига мувофиқлаштириш имконини яратади.

Ташаббуснинг яна бир муҳим жиҳати меҳнат миграциясининг сифат кўрсаткичларини ошириш билан боғлиқ. Агар илгари меҳнат миграцияси асосан жисмоний меҳнат ресурслари қарақати билан тавсифланган бўлса, мазкур платформа юқори малакали муҳандислар, дастурчилар, тадқиқотчилар ва технологикларнинг халқаро меҳнат бозорига рақобатбардошлигини оширади.

Шунингдек, рақамли иқтисодиёт шароитида платформа масофавий бандлик имкониятларини кенгайтиришда қўл келади. Бу эса келусида интеллектуал хизматлар экспорти, жумладан, АТ хизматлари, рақамли консалтинг, муҳандислик ечимлари ва илмий тадқиқотлар экспортини кўпайтириш учун жуда муҳим.

Кейинги йилларда Россия рақамли платформалари орқали миллий маҳсулотлар савдоси ҳажми 1,5 миллиард доллардан ошиб, 3,5 баробар ўсгани соҳадаги ҳамкорлик имкониятлари нақадар юқори эканини кўрсатади. Шу нуқтаи назардан, кўша рақамли таълим платформалари, онлайн курслар, виртуал лабораториялар ва сунъий интеллект асосидаги таълим технологияларини жорий қилиш истиқболли йўналишлардан.

Ўзбекистон аҳолисининг яримдан кўпини ёшлар ташкил этаётгани мамлакатнинг улкан демографик салоҳиятини намоеён этади. Бу имкониятдан самарали фойдаланиш учун таълим сифатини ошириш, ёшларни халқаро даражада рақобатбардош мутахассислар этиб тарбиялаш муҳим аҳамиятга эга. Шу маънода, Россия билан таълим соҳасидаги ҳамкорлик мамлакатимизда инсон капиталини ривожлантириш стратегиясининг муҳим таркибий қисминдир.

“Ўзбекистон — 2030” стратегиясида иқтисодиёт ҳажминини 240 миллиард доллардан ошириш, креатив иқтисодиёт улушини сезиларли даражада кенгайтириш, юқори технологияли ишлаб чиқаришларини ривожлантириш вазибалари белгиланган. Таъбиқки, ушбу мақсадларга эришиш юқори малакали мутахассислар, замонавий илмий мактаблар ва рақобатбардош таълим тизими мумкин эмас. Шу сабабли Ўзбекистон — Россия таълим ҳамкорлиги бугун ва келажак тараққиёт учун ҳам муҳим. Шу маънода, икки мамлакатнинг таълим дипломатияси оддий гуманитар ҳамкорлик эмас, балки иқтисодий, технологик ва инновацион тараққиётнинг муҳим омилига айланмоқда. Университетлар ҳамкорлиги, кўша муҳандислик мактаблари, илмий тадқиқотлар, рақамли таълим платформалари, инсон капиталини ривожлантириш қаратилган ташаббуслар ва ёшлар алмашинуви дастурлари икки мамлакат стратегик шериклигининг мустақам пойдеворидир. Ёнг муҳим, мазкур ҳамкорлик билимларга асосланган иқтисодиётнинг шакллантириш, юқори технология тармоқларини ривожлантириш ва Евроосиё маконида барқарор тараққиётни таъминлашнинг муҳим шартини.

филиали алоҳида ўрин эгаллайди. У Ўзбекистон ва Россия олий таълими ўртасидаги дастлабки ҳамда энг муҳим таълим кўприкларидан. Шунингдек, Россия олий таълим муассасасининг мамлакатимизда очилган биринчи ваколатхонаси. 1995 йили ташкил этилган филиал 2025 йилда ўзининг 30 йиллигини янги илмий-таълим ютуқлари билан муносив нишонлади ҳамда иқтисодчилар, молиячилар, бошқарувчилар, меҳнат бозори, иқтисодий-меҳнат муносабатлари ва инсон капитали соҳасидаги мутахассисларни тайёрлайдиган нуфузли марка сифатидаги мактабини янада мустақамлашди.

Ўтган учта ўн йиллик давомида Г.В.Плекханов номидаги Россия иқтисодиёт университети Тошкент филиали минглаб битирувчиларни тайёрлади. Улар банк тизими, давлат бошқаруви органлари, тадбиркорлик сектори, олий таълим, илмий муассасалар, халқаро ташкилотлар ва йирик миллий корхоналарда муваффақиятнинг фаолият юритмоқда.

Инсон капиталини ривожлантириш бўйича кўша онлайн-платформа яратиш ташаббуси ҳам алоҳида эътиборга лойиқ. Бундай платформа таълим, профессионал тайёргарлик ва меҳнат бозорини ўзаро боғлаши мумкин. У таълим дастурлари, тил курслари, АТ йўналишлари, муҳандислик модуллари, қайта тайёрлаш, ёш тадбиркорларини қўллаб-қувватлаш ва иш бериувчиларга тўғридан тўғри чиқиш имкониятларини қамраб олиши мақсадга мувофиқ. Ўзбекистон учун бу жуда муҳим. Чунки чекка худудлардаги ёшлар йирик шаҳарларга зудлик билан кўчиб ўтмасдан ҳам замонавий билим ва кўникмаларни эгаллаш имкониятига эга бўлади.

Форумда белгилаб берилган муҳим йўналишлардан яна бири рақамлаштиришдир. Бугун рақамли платформалар иқтисодиётнинг янги инфратузилмасига айланмоқда.

хизмати экспорти 191,8 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бу 2025 йилнинг мос даврига нисбатан 38,5 миллион доллар кўндири. АТ парк иштирокчилари томонидан кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми 9,4 триллион сўмга етиб, 2,8 триллион сўмга ошди. Бу маълумотлар рақамли иқтисодиёт экспорт, иш билан бандлик, инвестициялар ва инсон капитали ўсишининг муваққил манбаига айланиб бораётганини кўрсатади.

Ўзбекистон ва Россиянинг кўша рақамли экотизимини шакллантириш тўғрисидаги тақлиф муҳим амалий мазмунига эга. Бундай экотизим рақамли савдони ривожлантириш, миллий брендларни илгари суриш, сунъий интеллектдан фойдаланиш, шаҳар сервисларини яратиш ва иш билан бандликнинг янги механизмларини шакллантиришга хизмат қилиши мумкин.

Петербург халқаро иқтисодий форуми замонавий иқтисодий ҳамкорлик тобора кўпроқ фанлараро хусусият касб этаётганини кўрсатади. Иқтисодиёт илм-фандан, таълим ишлаб чиқаришдан, инвестициялар эса кадрлар тайёрлашдан алоҳида ривожлана олмайди. Шунинг учун Ўзбекистон Президентининг Санкт-Петербургда ташрифининг илмий-таълимий аҳамияти катта. У университетлар индустриал ривожланиш иштирокчисига айландирилган, илмий тадқиқотлар амалий мазмун касб этадиган. кадрлар тайёрлаш эса иқтисодиётнинг реал эҳтиёжлари асосида ташкил этиладиган ҳамкорлик модели зарурлигини белгилаб берди.

Ҳар икки давлат олий таълим муассасалари учун янги имкониятлар очилмоқда. Улар қаторига кўша таълим дастурлари, академик мобилик, икки дипломи таълим, тадқиқот лабораториялари, муҳандислик мактаблари, талабаларнинг корхоналарда амалиёт ўташи, профессор-ўқитувчиларини тайёрлаш ва халқаро илмий лойиҳаларда

Муҳандислик, техник ва бошқарув кадрларини тайёрлаш алоҳида аҳамият касб этмоқда. Замонавий саноат кооперацияси юқори технологиялар, рақамли тизимлар, автоматлаштириш, энергетика ускуналари ва илгор ишлаб чиқариш жараёнлари билан ишлаш оладиган мутахассисларга ривожлана олмайди. Шу жиҳатдан, Россия Федерацияси Президентининг йирик технологик вазибаларини амалга ошириш учун малакали кадрлар тайёрлаш, илмий ва таълим